Libris.RO
Respect pentru oameni și cărți

JANE AUSTEN

Mândrie şi prejudecată

Libris.ro
Respect pentru oameni și cărți

100 de clasic

Jane Austen
Pride and Prejudice

© RAO Distribuție, 2017
Pentru versiunea în limba română

Ilustrația copertei
Vittorio Reggianini, *Scrisoarea*

Traducere din limba engleză
GRAAL SOFT SRL

2017

ISBN 978-606-8905-31-0

Editura RAO
Str. Bârgăului nr. 9–11, sector 1, București, România
www.raobooks.com
www.rao.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
AUSTEN, JANE
Mândrie și prejudecată / Jane Austen ; trad.: Graal Soft. - București : RAO Distribuție, 2017
ISBN 978-606-8905-31-0

I. Graal Soft (București) (trad.)

821.111

Capitolul 1

Este un adevăr universal recunoscut faptul că unui bărbat singur care a agonisit o avere considerabilă nu îi mai lipsește decât o soție.

Adevărul acesta este atât de adânc întipărit în mințile oamenilor, încât atunci când un astfel de bărbat apare pentru prima dată într-o comunitate, indiferent ce crede sau ce simte el, este considerat proprietatea de drept a uneia dintre fiicele membrilor acelei comunități.

– Dragă domnule Bennet, îi spuse acestuia soția sa într-o bună zi, ai auzit că proprietatea Netherfield Park a fost, în sfârșit, închiriată?

Domnul Bennet îi răspunse că nu, nu auzise.

– A fost închiriată, insistă ea, doamna Long a trecut pe-aici și mi-a povestit toate detaliile.

Domnul Bennet nu scoase o vorbă.

– Dar chiar nu vrei să știi cine va locui acolo? strigă soția, deja enervată.

– Văd că ții morțiș să-mi povestești, iar eu n-am nimic împotrivă să te ascult.

Această invitație fu de ajuns.

Libris.ro
Respect pentru oameni și cărți

– Ei bine, dragul meu, află de la mine că doamna Long susține că Netherfield a fost închiriată de un tânăr din nordul Angliei cu o situație materială foarte bună. Acesta a sosit luni într-o trăsură trasă de patru cai pentru a vizita proprietatea și a fost atât de încântat de tot ce-a văzut, încât a căzut imediat la învoială cu domnul Morris; mi-a mai zis că o să se mute înainte de Sf. Mihail, iar o parte din servitorii lui se vor instala în casă până la sfârșitul următoarei săptămâni.

– Și cum îl cheamă?

– Bingley.

– E însurat sau burlac?

– Oh, dragul meu! Bineînțeles că nu-i însurat! Un burlac cu avere – patru sau cinci mii de lire pe an. Ce lucru minunat pentru fetele noastre!

– Cum așa? Ce legătură are cu ele?

– Dragă domnule Bennet, replică soția acestuia, tare-ți mai place să faci pe nesuferitul! Doar știi că sper să o ia în căsătorie pe una dintre ele.

– Ăsta să fie oare scopul pentru care dorește să se stabilească aici?

– Scopul! Ce aiureli poți să spui! E foarte probabil să se îndrăgostească de una dintre ele, așa că va trebui să-i faci o vizită de îndată ce se mută.

– Nu prea văd cu ce ocazie. Poți să te duci dumneata cu fetele sau le poți trimite doar pe ele, ceea ce ar fi și mai bine, pentru că, fiind la fel de frumoasă ca ele, s-ar putea ca domnul Bingley să te prefere chiar pe dumneata.

– Dragul meu, mă simt măgulită. Am fost frumoasă la vremea mea, dar epoca mea de glorie a apus. Unei femei care are cinci fete mari nu îi mai stă mintea la frumusețea ei.

– În asemenea situații, multe nici nu mai au la ce să se gândească.

– Dar, dragul meu, insist să te duci să-l vizitezi pe domnul Bingley de îndată ce se mută.

– Nu cred că îți pot promite așa ceva.

– Dar gândește-te la fiicele dumitale. Gândește-te doar ce bine s-ar aranja una dintre ele. Sir Williams și lady Lucas sunt hotărâți să se ducă pe la el doar în acest scop, pentru că altfel știi că nu-s genul care să catadicsească să-i viziteze pe nou-veniți. Trebuie neapărat să te duci dumneata înainte, pentru că altminteri nouă ne va fi imposibil să îl vizităm.

– Părerea mea e că te cramponezi prea tare de etichetă. Eu zic că domnul Bingley va fi încântat să te primească. O să-i trimit câteva rânduri prin tine ca să îl asigur că se bucură de călduroasa mea binecuvântare pentru a o lua de nevastă pe oricare dintre fetele mele va dori s-o aleagă. S-ar putea însă să-i strecor o vorbă bună micuței mele Lizzy.

– Aș dori foarte mult să nu faci așa ceva. Lizzy nu-i cu nimic mai presus decât celelalte și sunt sigură că nu-i nici pe jumătate la fel de frumoasă ca Jane, nici pe jumătate la fel de veselă ca Lydia. Dar așa faci tot timpul, mereu o favorizezi pe ea.

– Niciuna dintre ele nu are cine știe ce calități, răspunse el, sunt la fel de prostuțe și de ignorante ca

Libris.ro
Respect pentru oameni și cărți

altele de vârsta lor; măcar Lizzy e nițel mai isteață decât surorile ei.

– Domnule Bennet, cum poți vorbi în felul ăsta despre propriile copile? Tare-ți mai place să mă necăjești. Nu ai deloc milă de nervii mei sensibili.

– M-ai înțeles profund greșit, draga mea. Port un mare respect nervilor dumitale. Sunt ca niște vechi prieteni pentru mine. De douăzeci de ani te tot aud pomenindu-i cu mare respect.

– Ah, nici nu știi câte îndur!

– Sper să treci și peste asta și să apuci să vezi mulți tineri cu un venit de patru mii de lire pe an, mutându-se prin zonă.

– Și douăzeci dac-ar veni, tot degeaba dacă nu te duci să-l vizitezi pe niciunul.

– Să fii sigură, draga mea, că atunci când vor fi douăzeci, mă voi duce să îi vizitez pe toți.

Amestecul ciudat de agerime, sarcasm, reținere și fasoane din care era constituit domnul Bennet făcuse ca nici după douăzeci și trei de ani de căsnicie soția sa să nu-i priceapă firea. În schimb, mintea ei era mult mai ușor de pătruns. Era o femeie de o inteligență medie, cu puține cunoștințe și cu un temperament instabil. Când nu-i convenea ceva, își imagina că este nervoasă. Unicul scop al vieții ei era să-și vadă fiicele măritate; singura consolare – vizitele și bârfele.

Capitolul 2

Domnul Bennet se numără printre primii care îi făcură o vizită oficială domnului Bingley. Intenționase încă de la bun început să îl viziteze, deși soției îi spusese până în ultima clipă că n-avea de gând să se ducă; de-abia în seara de după aflase și ea. Se hotărâse să-și dezvăluie demersul într-un mod original. Văzându-și cea de-a doua fiică ocupată cu aranjarea unei pălării, o luă pe nepregătite cu următoarea remarcă:

– Lizzy, sper să-i placă domnului Bingley.

– Habar n-o s-avem vreodată ce-i place domnului Bingley, spuse înciudată mama, de vreme ce nu-l putem vizita.

– Mamă, nu uita că o să îl întâlnim pe la reuniuni și că doamna Long a promis că ne va face prezentările, spuse Elizabeth.

– Nu cred că doamna Long o să se țină de cuvânt. Doar are și ea două nepoate. E o femeie egoistă, ipocrită și n-o am deloc la suflet.

– Nici eu, zise domnul Bennet; și mă bucur că n-o să apelezi la ajutorul ei.

Libris.ro
Peste 10 milioane de oameni și cărți

Doamna Bennet nu catadicsi să-i mai răspundă; nu se putu abține însă și începu să o boscorodească pe una dintre fiice.

– Nu mai tuși atât, Kitty, pentru numele lui Dumnezeu! Ai puțină milă de nervii mei. Praf mi-i faci.

– Kitty tușește când o apucă, zise tatăl ei, nu se poate controla.

– Nu tușesc de plăcere, se stropși Kitty. Când e următorul tău bal, Lizzy?

– De mâine în două săptămâni.

– Da, așa e, confirmă mama ei, iar doamna Long se întoarce abia cu o zi înainte; așadar, îi va fi imposibil să ni-l prezinte, căci nu va apuca să facă nici ea cunoștință cu el până atunci.

– Păi, draga mea, atunci înseamnă că poți profita de ocazie să i-l prezinți chiar tu pe domnul Bingley.

– Imposibil, domnule Bennet, imposibil, pentru că nici eu nu am făcut cunoștință cu el; nu știu, zău, ce ți-o plăcea atât de mult să mă necăjești.

– Îți apreciez rezerva. Într-adevăr, într-un interval de două săptămâni nu poți cunoaște pe cineva. Nu ai cum să-ți dai seama de firea omului după doar două săptămâni. Dar dacă nu ne încumetăm noi, o va face altcineva și oricum este cert că doamna Long și fiicele ei își vor încerca și ele norocul. Prin urmare, dacă nu dorești să faci dumneata cunoștință direct cu dânsul, îmi voi asuma eu această responsabilitate, iar doamnei Long nu îi va mai rămâne decât să ne mulțumească pentru asta.

Toate fetele își întoarseră privirile spre tatăl lor.

– Prostii, prostii! spuse doamna Bennet.

– Care-i rostul acestei exclamații pline de emfază? ridică el tonul. Ți se pare că formalitatea prezentării și importanța care i se acordă sunt doar așa, niște prostii? Aici nu pot fi de acord cu dumneata. Tu ce părere ai, Mary? Te știu fată cu capul pe umeri, citești cărți și îți notezi citate din ele.

Mary ar fi vrut să spună ceva inteligent, dar nu-i veni nimic în minte.

– Până-și găsește Mary cuvintele, continuă el, să revenim la domnul Bingley.

– Vai, ce m-am săturat de domnul Bingley! trânti cu năduf soția lui.

– Îmi pare rău că gândești așa, dar de ce nu mi-ai spus și mie mai din timp? Dacă aș fi știut de dimineață, nici n-aș mai fi trecut pe la dânsul. Mare păcat! Dar acum, dacă tot m-am obosit să mă duc până la el, nu o să îl mai putem evita.

Exact asta fusese reacția pe care dorise să le-o stârnească. Parcă totuși uimirea doamnei Bennet o depășea pe a celorlalte; după ce primul val de bucurie trecu, doamna Bennet susținu că oricum știuse de la început că tocmai asta va face.

– Ce suflet mărinimos ai, dragă domnule Bennet! Eram convinsă că o să te fac să te răzgândești în cele din urmă. Îți iubești prea mult fetele ca să ignori importanța unei asemenea oportunități. Vai, ce bine-mi pare! Și ce farsă ne-ai jucat. Auzi la dumnealui, să îi facă o vizită și să nu sufle nicio vorbă până acum!

Libris.ro
Respect pentru oameni și cărți

– Bine, Kitty, acum poți tuși cât poftești, spuse domnul Bennet și se grăbi să iasă din cameră, sătul de exuberanța manifestată de soția sa.

– Ce tată extraordinar aveți, fetelor! zise ea după ce auzi ușa închizându-se. Nici nu cred că îi veți putea mulțumi vreodată pentru bunătatea pe care v-o arată; sau mie, că tot veni vorba. Credeți-mă pe cuvânt când vă spun că la vârsta noastră nu-i de ici, de colo să faci cunoștință în fiecare zi cu oameni noi. De dragul vostru însă, vom face orice. Lydia, iubita mea, deși ești cea mai mică, aș îndrăzni să spun că domnul Bingley va dansa cu tine la următorul bal.

– Oh! exclamă Lydia vioaie. Nu am deloc emoții; oi fi eu cea mai mică, dar sunt cea mai înaltă.

Restul serii și-l petrecură dându-și cu părerea cu privire la momentul precis în care domnul Bingley avea să îi întoarcă vizita domnului Bennet, precum și despre momentul cel mai prielnic în care l-ar putea invita la cină.

Capitolul 3

Toate întrebările pe care le puse doamna Bennet, cu ajutorul celor cinci fiice, nu se dovediră de ajuns pentru a-i smulge soțului ei o descriere mulțumitoare a domnului Bingley. Domnul Bennet fu asaltat pe toate căile – prin întrebări directe, insinuări ingenioase și aluzii rezervate. Reuși să se eschiveze cu dibăcie la toate, așa că, până la urmă, se văzură nevoite să se mulțumească doar cu informațiile la mâna a doua căpătate de la vecina lor, doamna Lucas. Raportul prezentat de aceasta fu extrem de favorabil. Sir William se arătase încântat de el. Era destul de tânăr, nemaipomenit de chipeș, foarte amabil și, de parcă n-ar fi fost îndeajuns, intenționa să participe la următoarea reuniune împreună cu un număr mare de prieteni. Nici că se putea mai bine! Dacă i-ar plăcea să danseze, ar fi la un pas de a se și îndrăgosti; prin urmare, frumusețea sufletului domnului Bingley constitui următorul subiect care aprinse imaginațiile.

– Ce n-aș da să-mi văd una dintre fete stabilită la Netherfield și pe celelalte măritate la fel de bine, îi spuse doamna Bennet soțului său.

Libris.ro
Respect pentru oameni și cărți

Peste câteva zile, domnul Bingley îi întoarse vizita domnului Bennet, petrecând aproximativ zece minute în biblioteca acestuia. Își pusese mari speranțe că i se va îngădui să le vadă pe tinerele domnișoare, despre a căror frumusețe aflase din auzite, însă nu-l întâlni decât pe tată. Domnișoarele avură ceva mai mult noroc iscodind de la o fereastră aflată la etaj, de la care văzură o haină albastră călare pe un armăsar negru.

Curând fu trimisă și o invitație la cină. Doamna Bennet apucase deja să încropească meniul care să-i scoată în evidență calitățile de gospodină, când răspunsul primit amână toată tevatura. Domnul Bingley avea a doua zi treburi în oraș ce nu suportau amânare, ca atare își cerea scuze pentru că nu putea onora invitația. O adevărată lovitură de teatru pentru doamna Bennet. Nu-și imagina ce treburi atât de urgente ar fi putut să aibă domnul Bingley în oraș, după ce de-abia venise în Hertfordshire; începu să se teamă că poate n-avea câtuși de puțin de gând să se stabilească într-un loc, că nici nu-i trecea prin cap să rămână în Netherfield, așa cum s-ar fi cuvenit. Lady Lucas îi mai domoli temerile, sugerându-i că poate plecase în Londra doar pentru a-și anunța prietenii cu privire la bal; la scurt timp fu lansat zvonul conform căruia domnul Bingley avea să aducă douăsprezece doamne și domnișoare și șapte domni la petrecere. Numărul mare de prietene care aveau să participe le mâhni pe fete, dar le mai veni inima la loc cu o zi înainte de bal, când auziră că, în

loc de douăsprezece, adusese din Londra doar șase – cinci surori și o verișoară. La intrarea în sala de bal însă, grupul lui fu format din doar cinci persoane – domnul Bingley, două surori, soțul surorii mai în vârstă și încă un tânăr.

Domnul Bingley era chipeș și manierat; avea o înfățișare plăcută și o purtare simplă și neafectată. Surorile lui erau niște femei cumsecade și în ton cu moda. Cumnatul său, domnul Hurst, era un domn în adevăratul sens al cuvântului; în schimb, prietenul său, domnul Darcy, atrase în scurt timp atenția prin silueta sa zveltă și înaltă și prin fizionomia sa nobilă, iar la nici cinci minute după apariția sa, pe buzele tuturor circula zvonul că ar avea un venit de zece mii de lire pe an. Domnii îl catalogară drept un bărbat distins, iar doamnele declarară că era mult mai atrăgător decât domnul Bingley, drept care aproape jumătate de seară privirile fură ațintite spre el, până când comportamentul său stârni o asemenea indignare încât sentimentele publicului se întoarseră cu totul împotriva lui. Își trădase caracterul mândru – se credea net superior companiei în care se afla și nimic nu-i era pe plac; nici măcar imensa lui proprietate din Derbyshire nu i-ar mai fi putut compensa prezența dezagreabilă și respingătoare și nu l-ar mai fi putut ridica la nivelul prietenului său.

Domnul Bingley făcu imediat cunoștință cu cele mai importante persoane din încăpere. Plin de viață și lipsit de prejudecăți, nu rată niciun dans și, nemulțumit că balul lua sfârșit atât de devreme,

Libris.ro
Respect pentru oameni și cărți

anunță că va organiza el însuși un bal la Netherfield. Asemenea calități vorbeau de la sine.

Ce diferență uriașă între el și prietenul său! Domnul Darcy dansase o singură dată cu doamna Hurst și o dată cu domnișoara Bingley, refuzase să fie prezentat unei alte doamne, după care își petrecu restul serii colindând prin încăpere și schimbând din când în când câte o vorbă cu cei din grupul cu care venise. Toți se lămuriră în privința caracterului său. Era cel mai mândru și mai dezagreabil om din lume și sperau cu toții că nu avea să mai calce în veci pe la ei. Printre persoanele care i se împotriveau vehement se număra și doamna Bennet, al cărei dispreț la adresa comportamentului lui se preschimbă într-o ranchiună personală, provocată de lipsa de considerație pe care o arătase uneia dintre fiicele ei.

Din pricina numărului redus de domni, Elizabeth Bennet fusese nevoită să stea pe margine două dansuri, iar în acest răstimp, domnul Darcy stătuse suficient de aproape încât ea să audă, întâmplător, conversația dintre el și domnul Bingley, care se retrăsese de pe ringul de dans preț de câteva minute pentru a insista pe lângă prietenul lui să se alăture dansatorilor.

– Zău așa, Darcy, spuse el, hai și tu să dansezi. Nu-mi place să te văd stând singur, ca un caraghios. Sigur te-ai distra.

– Nici nu mă gândesc. Știi că detest dansul, mai puțin când îmi cunosc foarte bine partenera. Într-o asemenea adunare însă îmi este imposibil. Surorile

tale au deja parteneri, iar în afară de ele nu-i nici măcar o singură femeie lângă care aș putea sta fără ca acest lucru să fie o pedeapsă pentru mine.

– În vecii vecilor n-aș putea fi atât de mofturos ca tine, exclamă domnul Bingley, zău așa! Pe cuvântul meu de onoare că n-am întâlnit atâtea fete încântătoare în viața mea câte am întâlnit în această seară, iar printre ele sunt câteva foarte drăguțe.

– Tu dansezi cu singura fată frumoasă de aici, spuse domnul Darcy uitându-se spre cea mai mare dintre surorile Bennet.

– Oh! Este cea mai frumoasă făptură pe care am văzut-o vreodată! Dar să știi că una dintre surorile ei stă chiar în spatele tău; e foarte drăguță și m-aș aventura să spun că e și o prezență plăcută. Îngăduie-mi să o rog pe partenera mea să i te prezinte.

– La cine te referi? întrebă și, întorcându-se, o privi o clipă pe Elizabeth până când ochii li se întâlniră, după care își mută privirea și zise cu răceală: e acceptabilă, dar nu-i suficient de frumoasă ca să mă tenteze. Și, oricum, nu-s în dispoziția sufletească necesară pentru a acorda atenție domnișoarelor neglijate de alții. Mai bine te întorci la partenera ta să te bucuri de grațiile ei, pentru că-ți pierzi vremea cu mine.

Domnul Bingley dădu curs acestui sfat, iar domnul Darcy se îndepărtă, Elizabeth rămânând cu niște sentimente nu prea cordiale la adresa lui. Asta nu o împiedică să le povestească prietenelor ei cu mult haz

Libris.ro
Respect pentru oameni și cărți

întâmplarea; avea o fire plină de viață și veselă și se amuza de orice lucru ridicol.

Una peste alta, întreaga familie petrecu o seară plăcută. Doamna Bennet observase că fiica ei cea mare fusese foarte admirată de grupul de la Netherfield. Domnul Bingley dansase de două ori cu ea și fusese remarcată și de surorile lui. Jane era la fel de încântată ca mama ei, doar că nu se exterioriza la fel de mult. Elizabeth sesiză încântarea lui Jane. Mary se auzise prezentată domnișoarei Bingley ca fiind cea mai cultivată fată din regiune, iar Catherine și Lydia avuseseră norocul să nu rămână niciodată fără parteneri, acesta fiind singurul lucru care trebuia să le preocupe când erau invitate la un bal. Prin urmare, se întoarseră binedispuse în Longbourn, satul în care locuiau și unde erau considerate drept cele mai de vază persoane. Domnul Bennet nu se culcase încă. Ori de câte ori citea pierdea noțiunea timpului, iar de data asta era și foarte curios să afle cum decursese evenimentul pe care-l așteptaseră cu atâta nerăbdare. Sperase ca soția lui să fi fost mai degrabă dezamăgită de noul vecin, dar în scurt timp avea să fie pus la curent cu o cu totul altă istorisire.

– Oh! Dragă domnule Bennet, spuse ea în timp ce intră în cameră, am petrecut o seară absolut încântătoare la cel mai extraordinar bal care a existat vreodată. Aș fi vrut să fi venit și dumneata. N-ai idee ce admirată a putut fi Jane! Toți s-au minunat de frumusețea ei, iar domnul Bingley a considerat-o foarte frumoasă, ba chiar a dansat de două ori cu

ea! Îți dai seama, dragul meu, a dansat de două ori cu ea! Singura pe care a invitat-o și a doua oară la dans ea a fost. Prima dată a invitat-o pe domnișoara Lucas. Ce m-am necăjit când l-am văzut lângă ea! În tot cazul, pe ea n-a admirat-o deloc, doar știi și dumneata că nu are admiratori; și când a zărit-o pe Jane, care se îndrepta și ea spre ringul de dans, gata, nu și-a mai dezlipit ochii de la ea. S-a interesat ca să afle cine e, s-a prezentat și apoi i-a solicitat două dansuri. Setul al treilea de cântece l-a dansat cu domnișoara King, setul al patrulea – cu Maria Lucas, iar setul al cincilea din nou cu Jane, apoi setul al șaselea cu Lizzy, iar *Boulangerul*[1]...

– Dacă ar fi avut măcar o fărâmă de compasiune față de mine, țipă soțul ei la capătul răbdării, n-ar fi dansat atât! Pentru numele lui Dumnezeu, nu-mi mai înșira toate partenerele cu care a dansat. Mai bine-și scrântea glezna de la primul dans!

– Oh, dragul meu, sunt așa de încântată de el! E atât de chipeș! Iar surorile lui sunt niște doamne fermecătoare. N-am văzut în viața mea rochii mai elegante ca ale lor. Dacă ai fi văzut ce dantelă avea doamna Hurst la...

Moment în care fu întreruptă din nou. Domnul Bennet se împotrivi oricărei tentative de descriere a ținutelor. Obligată să găsească o cale de a aborda dintr-o altă perspectivă același subiect, îi relată cu mare amărăciune și exagerând în parte obrăznicia șocantă a domnului Darcy.

[1] A cincea și ultima figură dintr-un cadril. (n.red.)